

2019-03-10

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr NTN 2019/60

Natur- och trafiknämnden

Projektdirektiv Avfallsplan 2026

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden noterar informationen

Sammanfattning av ärendet

Varje kommun ska enligt miljöbalken ha en avfallsplan som antas av kommunfullmäktige.

Nuvarande avfallsplan för Nacka antogs 2014 och gäller fram till och med år 2020. Planen har årligen följts upp och reviderats enligt den i planen avisade beslutsordningen. Under våren 2019 behöver kommunen påbörja arbetet med att fram en ny plan. Förslag till avfallsplan tas fram av natur- och trafiknämnden enligt reglementets punkt D. Trafik- och fastighetsdirektören informerar i ärendet om att arbete har inletts för att ta fram förslag till avfallsplan 2026 för beslut i kommunfullmäktige innan mål och budget behandlas för åren 2021 - 2023.

Arbetet med att ta fram en ny avfallsplan behöver påbörjas våren 2019 och formellt slutföras tredje kvartalet 2020. För att beslut om åtgärder ska kunna fattas i god ordning inför mål och budget 2021 - 2023 ska ett särskilt ärende, delrapport, med beskrivning av förväntade konsekvenser, ekonomiska och andra, och planens kopplingar till olika relevanta mål redovisas redan första kvartalet 2020. Till och med år 2020 pågår arbete inom nuvarande avfallsplan. Den nya planen kommer att anpassas till nya bindande föreskrifter från Naturvårdsverket om vad en kommunal avfallsplan ska innehålla och anpassas till relevanta delar av Nackas lokal miljömål. Avfallsplanen kommer att innefatta frågor om allt avfall som uppstår hos privatpersoner och i verksamheter, alltså betydligt mer än hantering av hushållsavfall där kommunen har monopol.

Ärendet

Varje kommun ska enligt miljöbalken ha en avfallsplan som antas av kommunfullmäktige.

En ny avfallsplan behövs för Nacka utifrån nya regler från Naturvårdsverket om vad en kommunal avfallsplan ska innehålla. Även andra faktorer såsom nya lokala miljömål, det omfattande stadsbyggandet och en ny avfallsorganisation genom bildandet av Nacka vatten och avfall, utgör skäl till att ta fram en ny avfallsplan. Därtill behövs en tydligare beskrivning av genomförandet av planen, de ekonomiska konsekvenserna även på längre sikt och vem som ansvarar för vilka aktiviteter i planen.

Nuvarande avfallsplan för Nacka antogs 2014 och gäller fram till och med år 2020. Planen har årligen följts upp och reviderats enligt den i planen avisade beslutsordningen. Detta ärende handlar om att kommunen under våren 2019 behöver påbörja arbetet med att fram en ny kommunal avfallsplan. Förslag till avfallsplan tas fram av natur- och trafiknämnden enligt reglementets punkt D och beslut om planen fattas av kommunfullmäktige. Detta bör ske senast under tredje kvartalet 2020 så att eventuella ekonomiska konsekvenser kan beaktas i beslut om mål och budget för åren 2021 - 2023.

För att beslut om åtgärder ska kunna fattas i god ordning inför mål och budget 2021 - 2023 planeras för ett särskilt ärende med beskrivning av förväntade konsekvenser, ekonomiska och andra, och planens kopplingar till olika relevanta mål redovisas redan första kvartalet 2020 till kommunstyrelsen inför beslutet om ramärendet för 2021.

Vad en kommunal avfallsplan ska innehålla

Den kommunala avfallsplanens innehåll regleras av föreskrifter från Naturvårdsverket. I maj 2017 fattade Naturvårdsverket beslut om nya föreskrifter och vägledning om kommunal avfallsplanering. De nya reglerna lägger stor vikt på samverkan inom kommunen, såväl som med andra aktörer i arbetet med att ta fram planen.

Enligt de nya föreskrifterna och vägledningen ska planerna i högre grad fokusera på mål och avfallsförebyggande åtgärder. Mål och åtgärder för att förebygga och begränsa nedskräpning har tillkommit. Nytt är också att planerna ska innehålla mål och åtgärder för att förebygga och förbättra hanteringen av avfall från kommunala verksamheter (t ex förskolor, skolor, äldreomsorg, stadshuset och andra kommunala anläggningar). Föreskrifterna har också kompletterats med krav om att bedöma behovet av ändringar i insamlingssystem och anläggningar för att hantera framtida förändrade avfallsflöden och bättre koppla ihop fysisk planering med avfallsplanering.

Arbetet med ny avfallsplan

Vid framtagandet av ny avfallsplan är arbetet tänkt att utgå från befintligt underlag och kunskap. Under framtagandet är det viktigt att samverkan inom kommunen integreras i den ordinarie verksamheten i så stor utsträckning som möjligt. Arbetet beskrivs ytterligare i projektdirektiv från trafik- och fastighetsdirektören.

Uppföljning av nuvarande avfallsplan.

Den nu gällande avfallsplanen i Nacka: "Avfallsplan 2020" trädde i kraft den 1 januari 2014. Arbetet med planen påbörjades hösten 2012. Arbetet omfattade bland annat en enkät till 1300 Nackabor, seminarier och workshops med politiker, chefer och tjänstemän samt ett antal fokusgrupper där olika företag, verksamheter och organisationer fick tycka till om avfallsfrågorna. Planen remitterades och ställdes ut sommaren 2013. Därefter antogs planen av kommunfullmäktige den 11 november 2013.

Den gällande avfallsplanen innehåller följande mål:

1. Förebygga uppkomst av avfall och nedskräpning
2. Öka återanvändningen
3. Öka andelen avfall till biologisk behandling och materialåtervinning

4. Avfallshantering är en naturlig del av den fysiska planeringen
5. Öka insamlingen av farligt avfall
6. Förbättra arbetsmiljön

För varje mål finns delmål och tidsatta aktiviteter med ansvariga funktioner utpekade. Majoriteten av åtgärderna har finansierats via avfallstaxan. Målen och aktiviteterna har följts upp och reviderats årligen. Av de 65 aktiviteter som fanns med i den ursprungliga planen har mer än hälften av aktiviteterna genomförts. En del av aktiviteterna har ändrats.

Exempel på genomförda aktiviteter är:

- Ny kretsloppscentral (KLC) i Älta
- Återanvändning vid alla KLC
- Studiebesök för förskolor/skolor på KLC
- Plockanalyser på restavfall och matavfall
- Mätning av nedskräpning
- Insamling av matavfall i stadshuset

Exempel på aktiviteter som inte har genomförts finns bland annat inom området avfallsförebyggande:

- Årlig informationskampanj om att minska matsvinnet
- Verka för att verksamheter ska skänka mat
- Informationskampanj om textiliernas miljöpåverkan

Planen har varit tydligt styrande för arbetet inom Nacka Vatten och Avfall AB (NVOA). Däremot har planen inte varit lika styrande för de åtgärder som ligger kvar på kommunen efter bildandet av bolaget. En slutsats är att det är viktigt att involvera hela kommunen i arbetet med att ta fram den nya planen och vid den årliga uppföljningen. Andra slutsatser är att det är viktigt att tydligt peka ut ansvar och avsätta resurser för kommunövergripande frågor såsom avfallsförebyggande arbete och frågor som rör minskat matsvinn och nedskräpning. Vidare behöver kopplingar till andra planer i kommunen tydliggöras.

Ekonomiska konsekvenser

Arbetet med att ta fram beslutsunderlaget för ny avfallsplan till kommunfullmäktige finansieras via natur- och trafiknämnden inom ordinarie budget med ca 500 000 kr fördelat på 2019 och 2020. Det är viktigt att särskilja finansieringen av detta arbete från sådant som omfattas av avfallsplanen men som ingår i andra delar av kommunens verksamheter såsom uppdraget till NVOA, uppföljning av kommunens miljömål och stadsbyggandet. Eventuella insatser som behövs inom dessa områden och som kan komma att uppmärksammas eller påkallas av arbetet med avfallsplanen förväntas finansieras inom de ordinarie verksamheterna.

Konsekvenser för barn

Själva framtagandet av planen får inga direkta konsekvenser för barn. Däremot så kan genomförandet av åtgärderna enligt planen få positiva konsekvenser eftersom den kommunala avfallsplanen syftar till att minska avfallets mängd och farlighet och att bättre ta vara på resurserna i avfallet. Det bidrar till att vi ska kunna nå det övergripande målet för miljöpolitiken om att lämna över ett samhälle till nästa generation där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Bilagor:

Projektdirektiv Avfallsplan 2020 - 2026

Dag Björklund
Strategisk utredare
Enheten för strategisk stadsutveckling

Mats Bohman
Trafik- och fastighetsdirektör